

Motion till riksdagen
2007/08:Ju403

av Börje Vestlund m.fl. (s)

Transpersoner och hetslagstiftningen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om transpersoner och hetslagstiftningen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en utredning om namnlagen omgående bör tillsättas.¹
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen snarast bör lägga fram en proposition om könsförändring.²

¹ Yrkande 2 hänvisat till CU.

Fel! Okänt namn på

² Yrkande 3 hänvisat till SoU.

Motivering

Vi socialdemokrater bygger vår politik på övertygelsen om alla människors lika rätt och värde. Alla människor ska få välja samlevnadsform utan att riskera diskriminering och utanförskap. Vi står för en politik där varje människa ses som individ med rätt att utvecklas på egna villkor och samtidigt ingå i en arbets- och samhällsgemenskap på lika villkor tillsammans med andra.

Varje dag diskrimineras människor på grund av sin sexuella läggning. Det kan vi socialdemokrater aldrig acceptera. Vi vill skapa ett samhälle utan fördomar och diskriminering, ett samhälle där alla behövs och får plats. Därför fortsätter vi vårt arbete för sexuell likaberättigande.

Transpersoner och hetslagstiftningen

Med begreppet HBT avser vi homosexuella, bisexuella och transpersoner. Det är en grupp som vi finner överallt i samhället.

Transpersoner är individer som av omgivningen uppfattas ha eller ge uttryck för en avvikande könsidentitet. Detta betyder att deras könsidentitetsuttryck tidvis eller alltid skiljer sig från normen för det kön som registrerats för dem vid födseln. Det är bland annat transsexuella, transvestiter, intersexuella, dragkings och dragqueens. Transpersonsbegreppet som politisk term förutsätter inte att individen själv identifierar sig som transperson. Transpersoner är en mycket utsatt grupp vad gäller hets, den kanske mest utsatta gruppen. Det är den grupp som gjort sin röst minst hörd vad gäller HBT-personers situation i samhället.

Enligt 29 kap. 2 § 7 brottsbalken är det en försvårande omständighet om syftet med ett brott är att kränka en person, en folkgrupp eller en annan sådan grupp av personer på grund av ras, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, trosbekännelse, sexuell läggning eller annan liknande omständighet. Däremot nämns inte transpersoner uttryckligen i denna paragraf. Detta är olyckligt med tanke på gruppens stora utsatthet för riktad brottslighet.

Därför anser vi att begreppet könsidentitet skall ingå i uppräkningslistan i 29 kap. 2 § 7 brottsbalken.

Enligt nuvarande regler så kan en transperson få nytt namn först sedan de fått en ny fastställelse av kön. Detta trots att det i de flesta fall förutsätts att man börjar leva i sitt motsatta kön långt före innan man genomför de kirurgiska ingreppen och därigenom enligt lag kan fastställa det nya könet. För de flesta är detta en besvärlig tid. Att använda sig av ett namn och ha ett annat i sina identitetshandlingar är besvärligt och känns ofta kränkande. Processen att ta steget för att byta kön är ofta lång och innebär stor psykisk påfrestning. Även personer som inte har för avsikt att genomgå kirurgisk behandling men ändå lever i sitt motsatta kön helt eller delvis kan inte heller ändra sitt förnamn. Riksdagen gav redan år 2001 ett tillkännagivande att se över namnlaggen. Trots flera påstötningar har regeringen inte tillsatt denna utredning. Det

Fel! Okänt namn på

är anmärkningsvärt och visar på dålig respekt för en grupp som redan idag är utsatt för diskriminering och förföljelse. Regeringen bör därför omgående tillsätta en utredning om namnlagen.

Den föregående regeringen tillsatte en utredning om lagstiftningen kring ändrad könstillhörighet. Utredningen lämnade sitt betänkande i mars 2007. Först i slutet av juli skickade regeringen ut betänkandet på remiss.

Utredningen innebär i korthet att om en transsexuell person skall få sin könstillhörighet ändrad krävs att han eller hon är konstaterat transsexuell och kan förväntas klara av att leva i en ny könsroll och har fyllt 18 år. Det föreslås också att kravet om skilsmässa tas bort vid könsförändring, istället ska äktenskapet ändras till registrerat partnerskap. Dessutom tas kravet på sterilisering bort och ersätts med att könskörtlarna ska vara borttagna.

Det finns anledning att kritisera en del av förslagen bland annat kravet att man ska vara 18 år för att påbörja en behandling för könsförändring. Det är också tveksamt om borttagandet av könskörtlar är rimligt. Det viktiga är dock att regeringen så snart som möjligt framlägger en proposition. Den nuvarande lagstiftningen har så klara brister att många avstår från att byta kön. Bland annat riskerar man att få skilja sig för att genomgå könsförändring.

Stockholm den 1 oktober 2007

Börje Vestlund (s)

Anneli Särnblad (s)

Hillevi Larsson (s)

Lennart Axelsson (s)

Siw Wittgren-Ahl (s)

Helén Pettersson i Umeå (s)

Catharina Bråkenhielm (s)

Louise Malmström (s)

Raimo Pärssinen (s)

Eva-Lena Jansson (s)

Magdalena Streijffert (s)